

LIIKENTEEN KEHITYS TAMPEREELLA VUONNA 2013

Liikenneonnettomuusraportti

SISÄLLYSLUETTELO

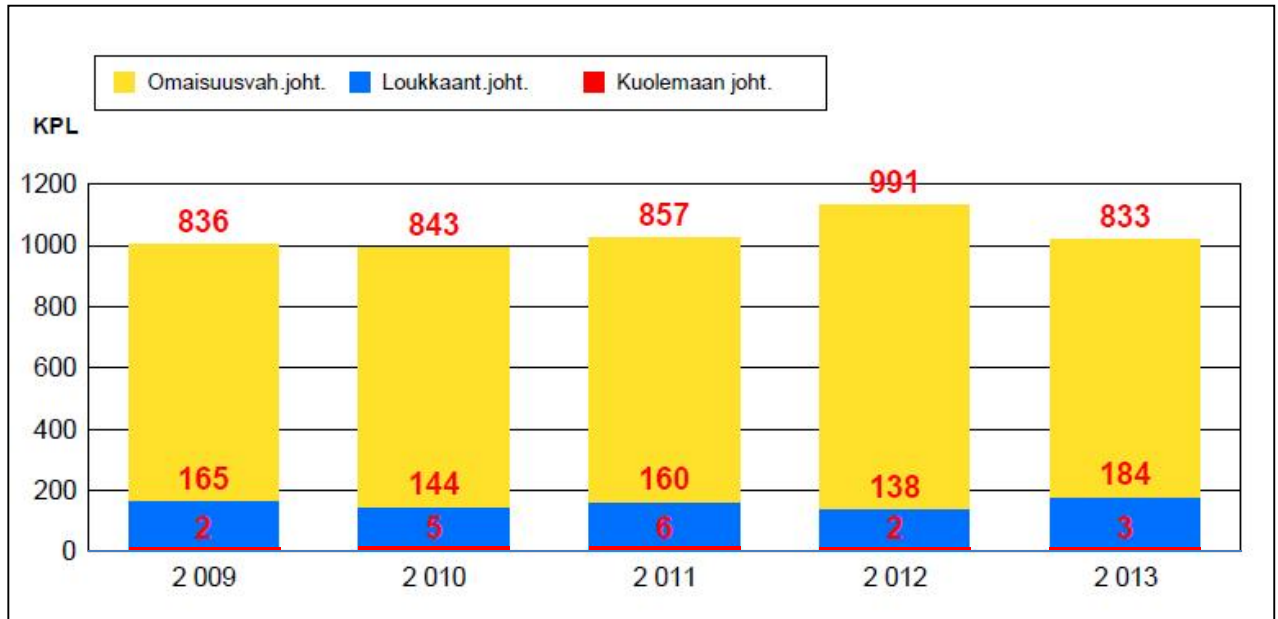
1. ONNETTOMUUSMÄÄRÄT JA NIIDEN KEHITYS	2
1.1 Yleistä	2
1.2 Pahimmat liittymät onnettomuusindeksin perusteella v. 2011- 2013	3
1.2.1 Kaikki liikenneonnettomuudet	3
1.2.2 Jalankulkija- ja polkupyöräonnettomuudet	4
1.3 Kuolemaan johtaneet onnettomuudet v. 2013	4
2. ONNETTOMUUSAJANKOHDAT 2013	5
3. ONNETTOMUUSPAIKKA 2013	6
4. ONNETTOMUUSOLOSUHTEET	6
5. ONNETTOMUUSLUOKKA 2013	8
5.1 Kaikki onnettomuudet	8
5.2 Onnettomuudet maantiellä	9
5.3 Onnettomuudet katuverkolla	10
6. ONNETTOMUUSKUSTANNUKSET	10
LIITE 1. TIETOLÄHTEET, Käsitteet ja määritelmät	11

Lisätietoja: Liikenneinsinööri Jukka Kyrölä
Tampereen kaupunki, Kaupunkiympäristön kehittäminen
Frenckellinaukio 2 B, PL 487, 33101 TAMPERE
puh. 050 596 9178
sähköposti: jukka.kyrola@tampere.fi

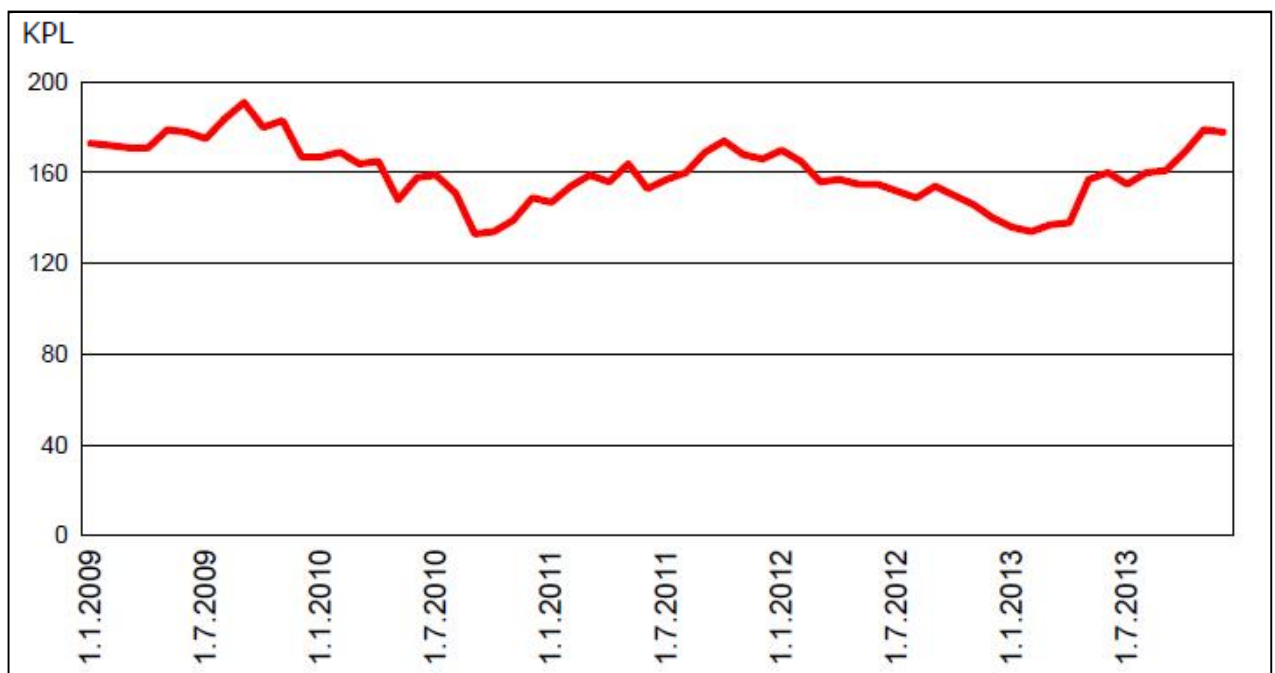
1. ONNETTOMUUSMÄÄRÄT JA NIIDEN KEHITYS

1.1 Yleistä

Tampereella tapahtui vuonna 2013 poliisin tietoon tulleita liikenneonnettomuuksia 1020 kpl. Onnettomuuksissa kuoli 3 henkilöä ja loukkaantui 203 henkilöä. Loukkaantumiseen johtaneita onnettomuuksia oli yhteensä 184 kpl. Alkoholi tai jokin muu huumaava aine oli mukana 68 liikenneonnettomuudessa (*Lähde: Poliisin tietojärjestelmä*).

Kuva 1.1 Onnettomuuksien kokonaismäärän kehitys vakavuuden mukaan

Kuva 1.2 12 edellisen kk:n aikana tapahtuneet henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet

1.2 Pahimmat liittymät onnettomuusindeksin perusteella v. 2011- 2013

1.2.1 Kaikki liikenneonnettomuudet

Taulukossa 1 on liittymien suurimmat onnettomuusindeksit (indeksi ≥ 3.8) vuosien 2011–2013 aikana tapahtuneiden liikenneonnettomuuksien perusteella.

Pahin liittymä kyseisellä aikavälillä on ollut Teiskontien Kissanmaankadun liikennevalo-ohjattu liittymä. Siinä on tapahtunut 10 onnettomuutta. Onnettomuuksista johti loukkaantumiseen 6 kpl, joista 2 oli polkupyöraonnettomuutta. Onnettomuuksista 6 on ollut peräänajoja ja 2 kääntymisonnettomuutta.

Kalevan puistotien – Lähteenkadun liikennevalo-ohjaamaton liittymä on ollut toiseksi pahin. Liittymässä on tapahtunut 9 onnettomuutta, joista 6 johti loukkaantumiseen. Suojatiellä on sattunut 5 onnettomuutta, joista 4 johti loukkaantumiseen: 3 polkupyöraonnettomuutta ja 1 jalankulkijaonnettomuus. Liittymän onnettomuuksista 2 on ollut mopo-onnettomuuksia, joista toinen johti loukkaantumiseen. Onnettomuuksista 2 on ollut peräänajoja.

Lempääläntien – Lahdenperänkadun liikennevalo-ohjattu liittymä on onnettomuusindeksin perusteella ollut kolmanneksi vaarallisin. Liittymässä on tapahtunut 20 onnettomuutta, joista 3 johtanut loukkaantumiseen. Onnettomuuksista 18 on ollut risteämisonnettomuuksia, 1 peräänajo ja 1 ohitusonnettomuus.

KATU 1	KATU 2	KUOLLEET	LOUKK.	OM.VAH.	YHT.	INDEKSI	v.2010-12 INDEKSI
TEISKONTIE	KISSANMAANKATU	0	6	4	10	6.8	7.0
KALEVAN PUISTOTIE	LÄHTEENKATU	0	6	3	9	6.6	3.4
LEMPÄÄLÄNTIE	LAHDENPERÄNKATU	0	3	17	20	5.4	2.6
TURVESUONKATU	POSSIJÄRVENKATU	1	3	5	9	5	3.6
HERVANNAN VALTAVÄYLÄ	PEHKUSUONKATU	1	1	13	15	4.6	2.8
VIINIKANKATU	RATAPIHANKATU	0	3	7	10	4.4	2.0
TEISKONTIE	NIIHAMANKATU	0	2	12	14	4.4	4.6
SAMMONKATU	SARVIJAAKONKATU	0	2	10	12	4	3.8
HERVANNAN VALTAVÄYLÄ	SAMMON VALTATIE	0	2	9	11	3.8	3.4
JUVANKATU	YRJÖLÄNTIE	0	3	4	7	3.8	2.4
PAASIKIVENTIE	MUSTANLAHDENKATU	0	2	9	11	3.8	3.0
TAMPEREEN VALTATIE	HATANPÄÄNVALTATIE	0	1	14	15	3.8	3.6

Taulukko 1. Onnettomuuksista lasketut liittymien onnettomuusindeksit vuosilta 2011 – 2013 sekä edellinen indeksi vuosilta 2010 - 2012 (Indeksi painottaa onnettomuuksien vakavuutta siten, että kuolemaan tai loukkaantumiseen johtaneen onnettomuuden kerroin on 1,0 ja omaisuusvahinkoon johtaneen onnettomuuden kerroin on 0,2)

1.2.2 Jalankulkija- ja polkupyöräonnettomuudet

Jalankulkijoiden- ja polkupyöräilijöiden kannalta pahimmat liittymät olivat liikennevalo-ohjaamattomia. Vaarallisimmassa Kalevan puistotien ja Lähteenkadun liittymässä tapahtui yhteensä 5 jalankulkija- tai polkupyöräonnettomuutta. Seuraavaksi pahimmissa liittymissä sattui 3 onnettomuutta.

Kalevan puistotien – Lähteenkadun liittymässä tapahtui suojatiellä 1 loukkaantumiseen johtanut jalankulkijaonnettomuus ja 4 polkupyöräonnettomuutta, joista 3 johti loukkaantumiseen.

Hepolamminkadun – Tieteenkadun liittymän suojatiellä tapahtui 3 loukkaantumiseen johtanutta polkupyöräonnettomuutta.

Juvankadun – Muinaishaudankadun liittymässä sattui suojatiellä 1 kuolemaan johtanut jalankulkijaonnettomuus sekä 2 polkupyöräonnettomuutta, joista toinen johti loukkaantumiseen.

Sotilaankadun - Hervannan valtavyhlän rampin liittymässä sattui suojatiellä 1 loukkaantumiseen johtanut jalankulkijaonnettomuus ja 2 polkupyöräonnettomuutta, joista toinen johti loukkaantumiseen.

Lielahdenkadun – Pohtolankadun liittymän suojatiellä tapahtui 3 polkupyöräonnettomuutta, joista 2 johti loukkaantumiseen.

1.3 Kuolemaan johtaneet onnettomuudet v. 2013

Vuonna 2013 kuolemaan johtaneita onnettomuuksia tapahtui kolme, joista kaksi oli jalankulkijaonnettomuutta.

Kuolemaan johtanut jalankulkijaonnettomuus sattui Juvankadun – Muinaishaudankadun liittymän suojatiellä. Henkilöauto oli ajanut Juvankatua pohjoiseen. Autoilija ei nähnyt Muinaishaudankadun liittymässä Riipuksenkadun suunnasta tullutta jalankulkijaa. Henkilöauton ikkunat olivat huurussa ja jäässä. Jalankulkija jäi auton alle ja menehtyi sairaalassa saamiinsa vammoihin.

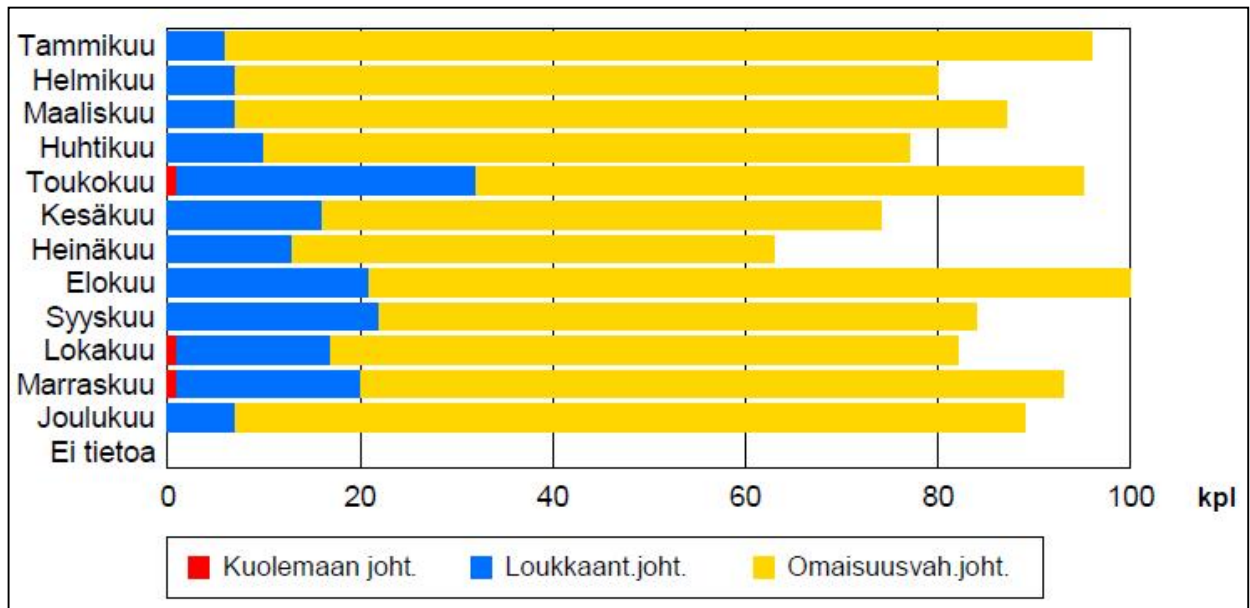
Toinen kuolemaan johtanut jalankulkijaonnettomuus tapahtui Itsenäisyydenkatu 1 kohdalla. Bussi oli tullut rautatien alikulkutunnelista. Jalankulkija oli seisoskellut jalkakäytävällä. Bussin tullessa kohdalle jalankulkija oli hypännyt bussin alle. Bussin kuljettaja jarrutti ja yritti väistää, mutta jalankulkija jäi bussin alle ja menehtyi heti.

Kolmas kuolemaan johtanut onnettomuus sattui Sammonkatu 66 kohdalla. Moottoripyöräilijä oli lähtenyt Sammonkadun - Sarvijaakonkadun liittymästä ja oli kiihdyttänyt voimakkaasti, ohittanut oikean puoleisen kaistan autojonon vasemman puoleista kaistaa kohti keskustaa. Henkilöauto, jonka tarkoituksena oli mennä Sammonkadun vastakkaiselle puolelle liikkeeseen, kääntyi oikealta kaistalta hänen eteensä. Henkilöauton kuljettaja oli varmistanut ettei vasemmalta kaistalta tule ketään, laittanut vilkun ja lähtenyt kääntymään. Moottoripyöräilijä oli tullut vasenta kaistaa arviolta 80 km/h ja jarruttanut voimakkaasti, jolloin takapyörä oli noussut ilmaan. Kuljettaja oli lentänyt sarvien yli päin autoa ja siitä katuun. Moottoripyöräilijä menehtyi heti.

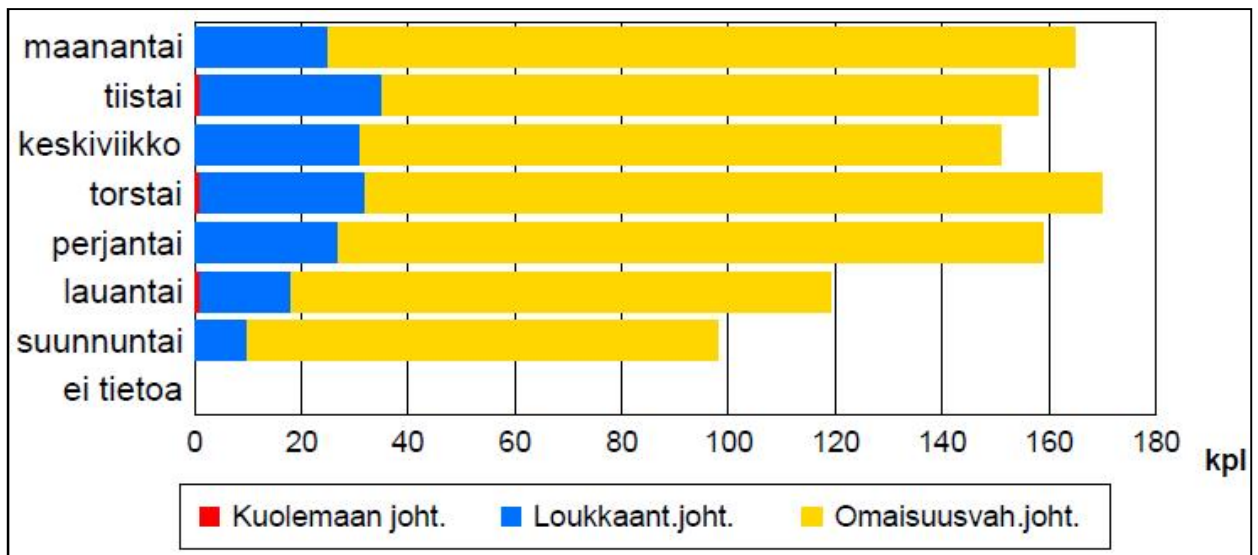
2. ONNETTOMUUSAJANKOHDAT 2013

Onnettomuuksia tapahtui eniten tammikuussa 10 % (100 kpl) ja vähiten heinäkuussa 6 % (63 kpl).

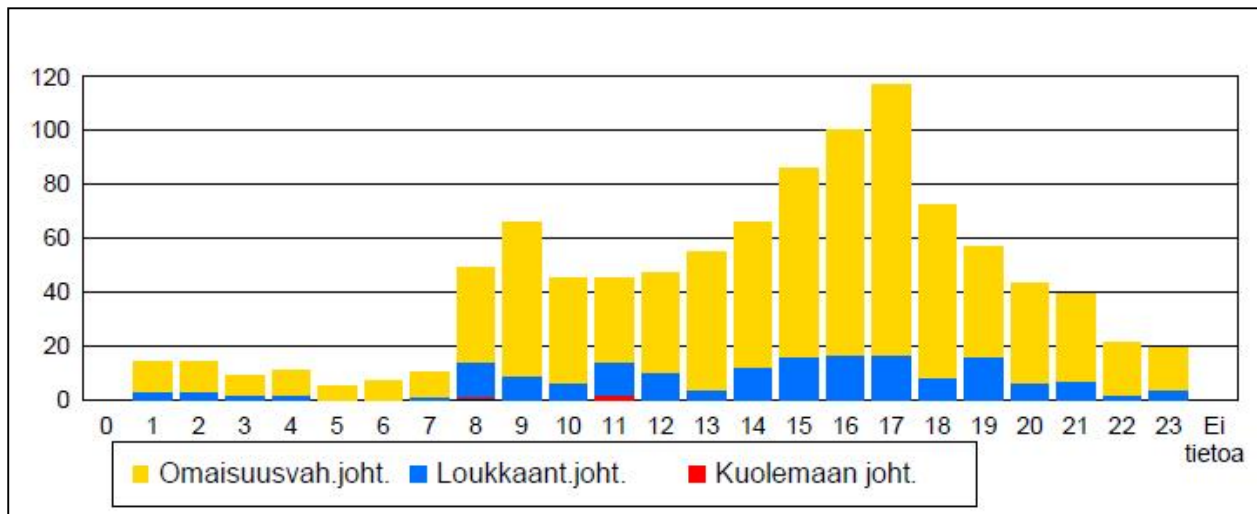
Yleisin tapahtumapäivä oli torstai 17 % (170 kpl). Vähiten onnettomuuksia sattui sunnuntaina 10 % (98 kpl).

Kuva 2.1 Onnettomuudet kuukausittain v. 2013

Kuva 2.2 Onnettomuudet viikonpäivittäin v. 2013

Kuva 2.3 Onnettomuudet vuorokauden ajan mukaan v. 2013

3. ONNETTOMUUSPAIKKA 2013

Onnettomuuksista tapahtui 74 % (752 kpl) katuverkolla ja 20 % (206 kpl) maanteillä. Yksityisteillä ja muilla liikennealueilla tapahtui 6 % (62 kpl) kaikista onnettomuuksista. Taajamissa tapahtui 83 % (849 kpl) onnettomuuksista.

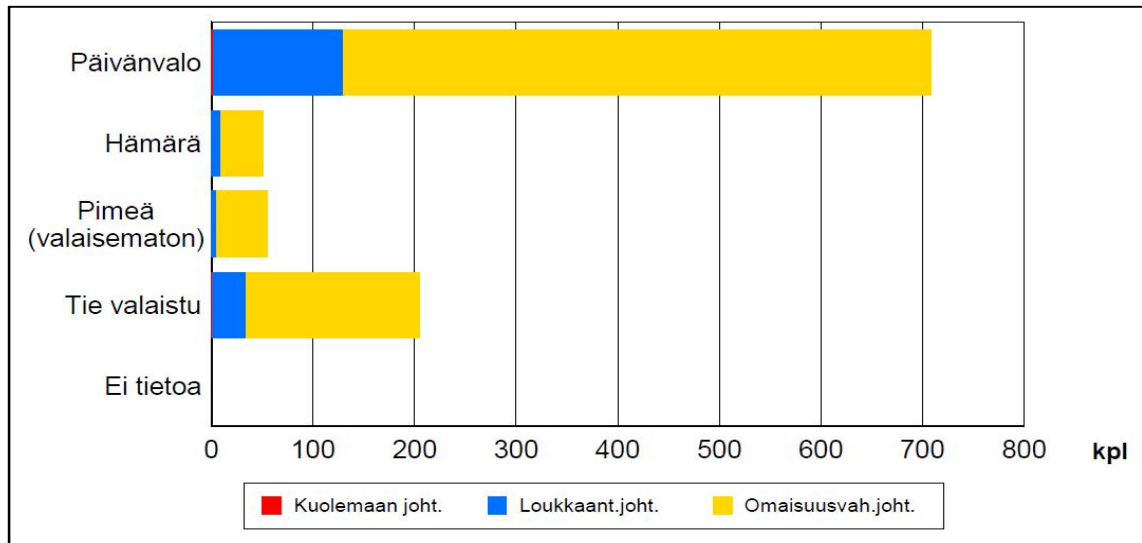
Maanteiden onnettomuuksista tapahtui pääväylillä eli valta- ja kantateillä 52 % (108 kpl) ja alempiluokkaisilla teillä 48 % (98 kpl).

Kaikista kevyen liikenteen onnettomuuksista tapahtui maanteillä 3 % ja katuverkolla 96 %. Henkilövahinkoon johtaneista kevyen liikenteen onnettomuuksista tapahtui maanteillä 2 % ja katuverkolla 96 %.

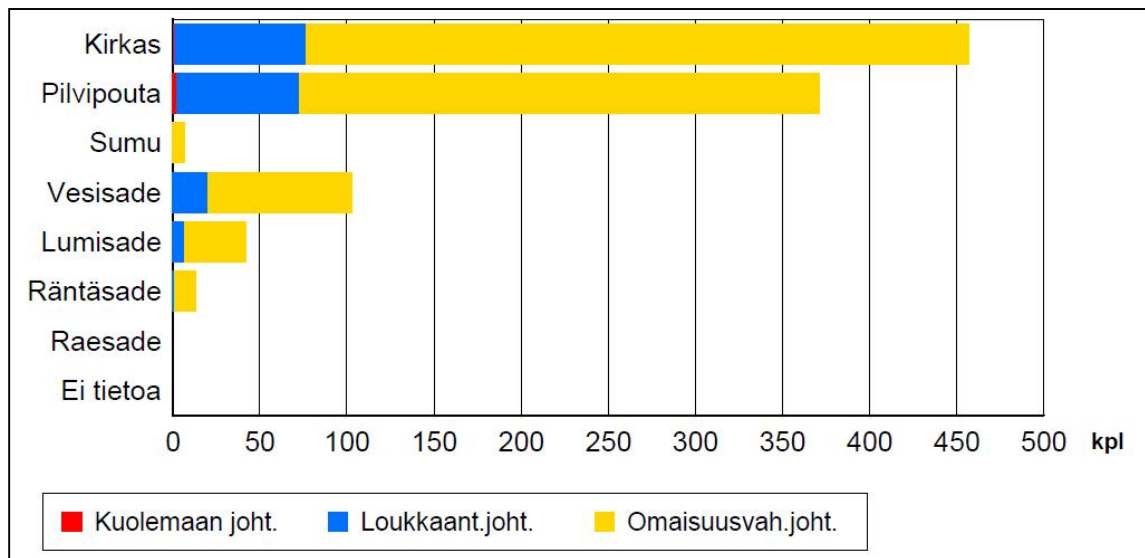
4. ONNETTOMUUSOLOSUHTEET 2013

Onnettomuudet tapahtuivat useimmiten hyvissä olosuhteissa. Useimmiten näkyvyys oli päivänvalossa hyvä ja tienpinta paljaana. Onnettomuushetkellä sää oli kirkas tai pilvipoutainen 81 % (828 kpl) onnettomuuksista. Vesisateella tapahtui 10 % (103 kpl) onnettomuuksista, lumi-, rae- tai räntäsateella 5 % (55 kpl) ja sumulla 1 % (7 kpl).

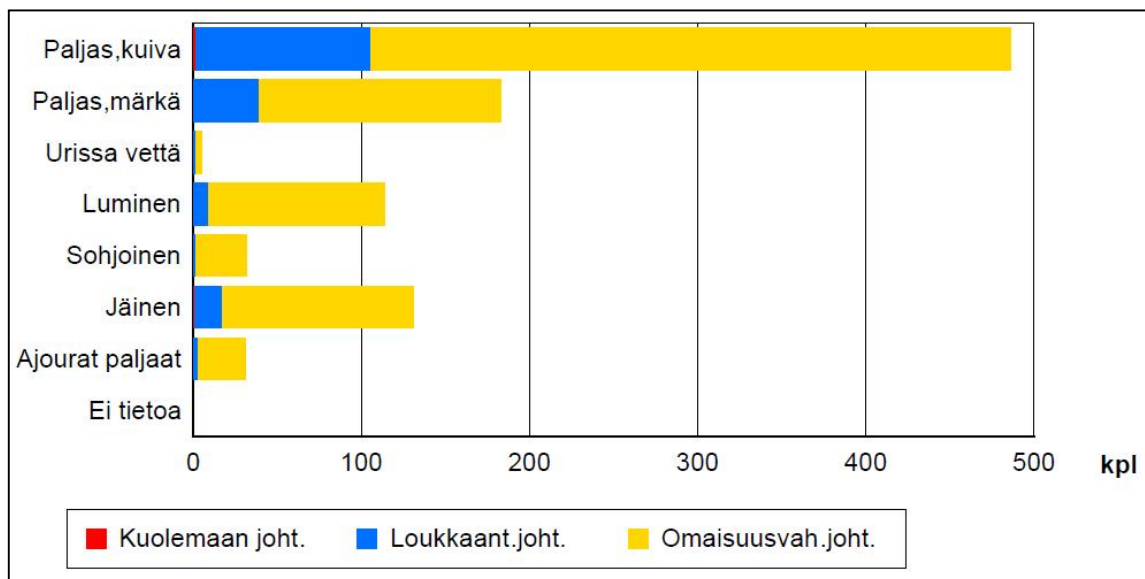
Tienpinta oli paljas ja kuiva 48 % (486 kpl) sekä paljas ja märkä tai urissa vettä 18 % (188 kpl) onnettomuuksista. Lumisella, sohjoisella tai jäisellä tiellä tai ajourien ollessa paljaana tapahtui 30 % (308 kpl) onnettomuuksista.

Kuva 4.1 Valoisuus onnettomuushetkellä v.2013

Kuva 4.2 Sää onnettomuushetkellä v. 2013

Kuva 4.3 Tienpinta onnettomuushetkellä v. 2013

5. ONNETTOMUUSLUOKKA 2013

5.1 Kaikki onnettomuudet

Yleisin onnettomuusluokka oli peräänajo-onnettomuus, joita oli 20 % (200 kpl) kaikista onnettomuuksista. Seuraavaksi yleisimmät onnettomuusluokat olivat risteämisonnettomuus (16 %, 160 kpl) ja yksittäisonnettomuus (13 %, 137 kpl).

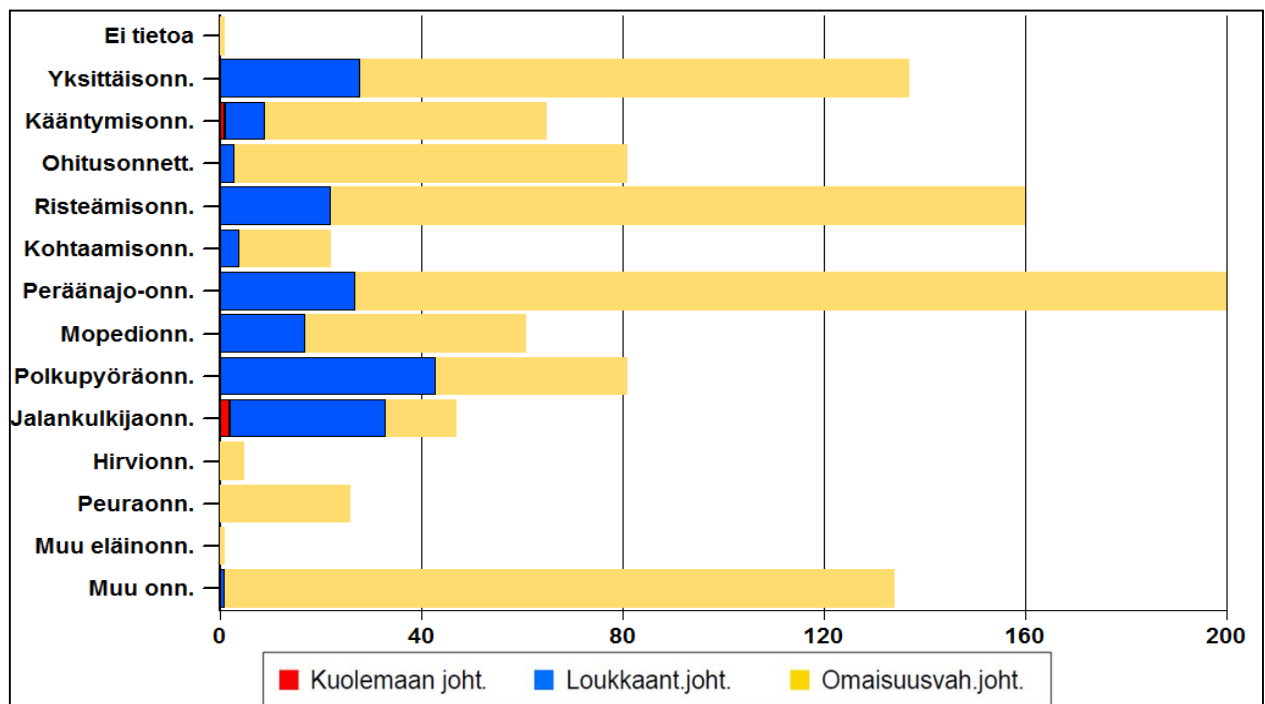
Eläinonnettomuuksia oli 3 % (32 kpl) kaikista onnettomuuksista ja niistä yksikään ei johtanut henkilövahinkoihin.

Kevyen liikenteen onnettomuuksia oli 16 % (160 kpl) kaikista onnettomuuksista.

- jalankulkijaonnettomuuksia oli 5 % (47 kpl)
- polkupyöräonnettomuuksia 8 % (81 kpl)
- mopo-onnettomuuksia 3 % (32kpl)

Henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista 50 % (92 kpl) oli kevyen liikenteen onnettomuuksia.

- jalankulkijaonnettomuuksia oli 18 % (33 kpl, niistä 2 kuoll.),
- polkupyöräonnettomuuksia 23% (43 kpl) ja
- mopo-onnettomuuksia 9 % (16 kpl)

Kuva 5.1 Onnettomuusluokat kaikissa onnettomuuksissa v. 2013

5.2 Onnettomuudet maantiellä

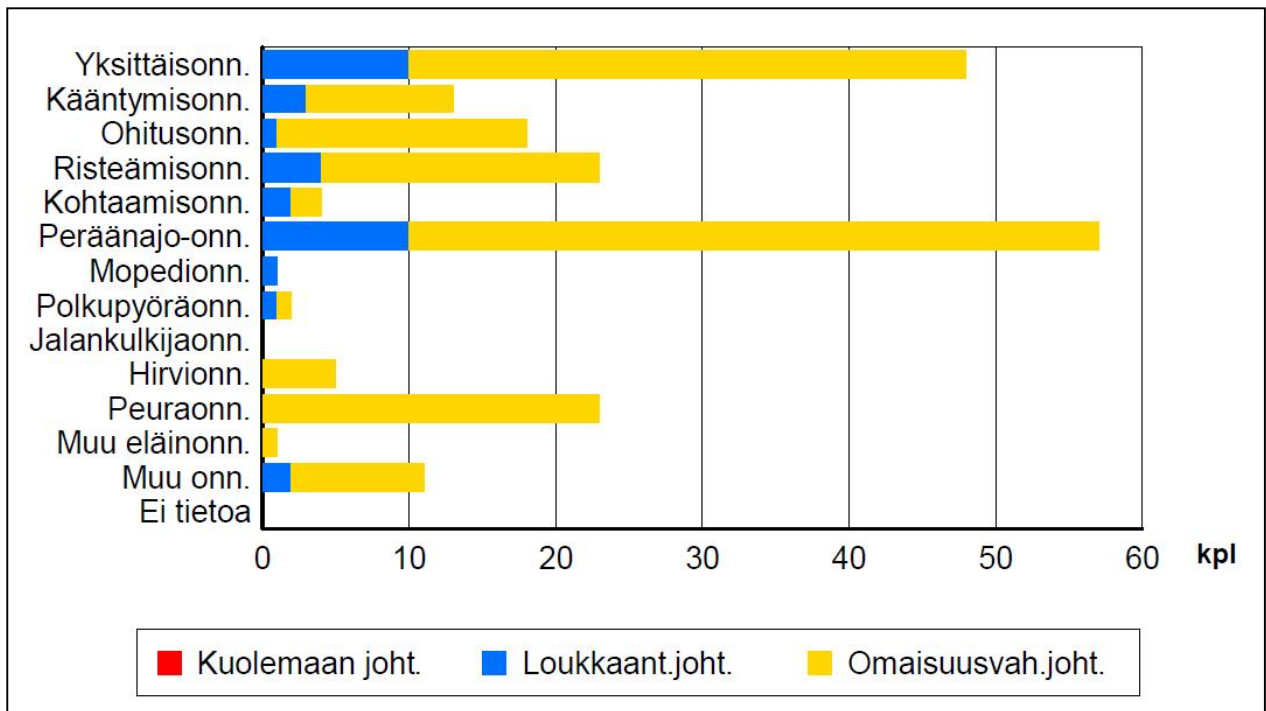
Maanteillä tapahtuneista onnettomuuksista yleisimmät luokat olivat peräänajo-onnettomuus 28 % (57 kpl) ja yksittäisonnettomuus 23 % (48 kpl).

Kevyen liikenteen onnettomuuksia oli 1 % (3 kpl) kaikista maanteillä tapahtuneista onnettomuuksista.

- jalankulkijaonnettomuuksia oli 0 % (0 kpl)
- polkupyöräonnettomuuksia 1 % (2 kpl)
- mopo-onnettomuuksia 0 % (1 kpl)

Maanteillä henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista 6 % (2 kpl) oli kevyen liikenteen onnettomuuksia.

- jalankulkijaonnettomuuksia oli 0 % (0 kpl)
- polkupyöräonnettomuuksia 3 % (1 kpl)
- mopo-onnettomuuksia 3 % (1 kpl)

Kuva 5.2 Onnettomuusluokat maantieverkon onnettomuuksissa v. 2013

5.3 Onnettomuudet katuverkolla

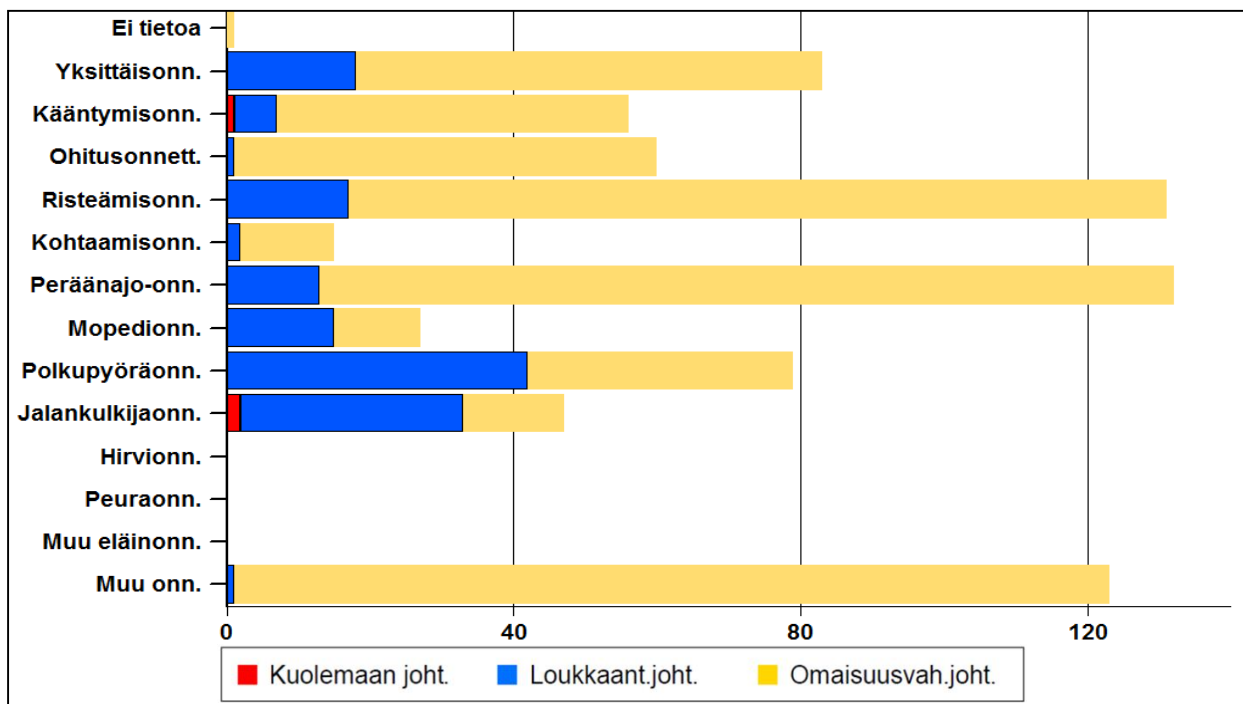
Katuverkolla tapahtuneista onnettomuuksista yleisimmät luokat olivat peräänajo-onnettomuus 17 % (132 kpl) ja risteämisonnettomuus 17 % (131 kpl).

Kevyen liikenteen onnettomuuksia oli 20 % (150 kpl) kaikista katuverkolla tapahtuneista onnettomuuksista.

- jalankulkijaonnettomuuksia oli 6 % (44 kpl)
- polkupyöräonnettomuuksia 11 % (79 kpl)
- mopo-onnettomuuksia 4 % (27 kpl).

Katuverkolla henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista 50 % (90 kpl) oli kevyen liikenteen onnettomuuksia.

- jalankulkijaonnettomuuksia oli 18 % (33 kpl)
- polkupyöräonnettomuuksia 23 % (42 kpl)
- mopo-onnettomuuksia 9 % (15 kpl)

Kuva 5.3 Onnettomuusluokat katuverkon onnettomuuksissa v. 2013

6. ONNETTOMUUSKUSTANNUKSET

Suomessa käytössä olevan onnettomuuskustannusmallin mukaan tieliikenneonnettomuuksien yksikkökustannukset (Tieliikenteen ajokustannusten yksikköarvot 2010) ovat henkilövahinkoon johtaneissa onnettomuuksissa noin 493 000 euroa ja omaisuusvahinkoon johtaneissa onnettomuuksissa noin 2 950 euroa.

Kuntien maksettavaksi onnettomuuskustannuksista kohdistuu noin 15-20 % mm. erilaisina sosiaali- ja terveystoimen menoina. Tarkasteltavalla alueella (Tampere) tapahtuneiden onnettomuuksien vuotuiset onnettomuuskustannukset olivat vuonna 2013 noin 90,2 milj.euroa, josta kunnan osuus on noin 18,0 milj.euroa.

LIITE 1. TIETOLÄHTEET, Käsitteet ja määritelmät

Tietolähteet

Tilastokeskus saa poliisiasian tietojärjestelmään (PATJA) tallennetut tieliikenneonnettomuustiedot poliisilta. Tiedot siirretään kihlakuntien poliisilaitoksilta keskitettyyn rekisteriin, josta uudet tiedot muokataan ja siirretään Tilastokeskuksen tietokoneelle kolme kertaa kuukaudessa. Jokaisen kuukauden aineistoa päivitetään vielä kolme kuukautta sen päättymisen jälkeen.

Tilastoitavan kuukauden tiedot ovat seuraavan kuukauden alussa Tilastokeskuksen käytettävissä. Tilastokeskus tarkastaa tiedot, tekee kihlakuntien poliisilaitoksiin lisäkyselyitä ja täydentää tietoja tarvittaessa muiden rekisterien tiedoilla. Tarkistetun aineiston pohjalta Tilastokeskus laatii tiedotteen ja taulukkopaketin. Tiedote on luettavissa esimerkiksi Tilastokeskuksen internet-palvelussa.

Tilastokeskus täydentää vuosiaineistoa kuolemansyytilaston tiedoilla kuolleista. Vuosiaineistoa täydennetään lisäksi tilastoitavaa vuotta seuraavan vuoden keväällä Liikenneviraston tiedoilla, tapahtumapaikasta ja henkilövahingoista sekä liikenneonnettomuuksien tutkijalautakuntien tiedoilla kuolemaan johtaneista rattijuopumusonnettomuuksista. Lisäksi tieliikenneonnettomuusaineistoa täydennetään vuosittain Liikenteen turvallisuusviraston ajokortti- ja moottoriajoneuvotiedoilla.

Tilastokeskuksesta saatua onnettomuustilastoa on tarkennettu (mm. tapahtumapaikat, -luokat ja vakavuus) poliisin onnettomuusilmoitusten pohjalta Tampereen kaupungin liikennesuunnittelussa.

Peittävyys

Tilaston peittävyys kuolemaan johtaneitten onnettomuuksien osalta on sataprosenttinen. Ilmoittamista kontrolloidaan kuolinsyytodistusten avulla. Peittävydestä ja vakavuudesta johtuen liikennekuolemien kehityssuunta kuvaa onnettomuuksia varmemmin tieliikenneturvallisuuden kehitystä.

Peittävyys on henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien osalta noin 20-prosenttinen. Eri onnettomuustyyppien tietoon tulossa on eroja. Huonoin peittävyys on yksittäisonnettomuuksissa loukkaantuneista polkupyöräilijöistä. Puutteellisuudet johtuvat lähinnä siitä, etteivät onnettomuudet tule poliisin tietoon. Syy siihen, ettei onnettomuuksia ilmoiteta poliisille, on valtaosassa onnettomuuksia vahinkojen pienuus ja korvauksesta sopiminen. Puuttuvista loukkaantumiseen johtaneista onnettomuuksista valtaosa on lieviä loukkaantumisia, sillä tieliikennelaki velvoittaa ilmoittamaan onnettomuudesta poliisille vain, jos joku on loukkaantunut vakavasti.

Määritelmät

Tieliikenneonnettomuudet

Henkilö- tai omaisuusvahinkoon johtanut tapahtuma, joka on sattunut tieliikennelain mukaan yleiselle liikenteelle tarkoitettulla tai yleisesti liikenteeseen käytetyllä alueella ja jossa on osallisena ainakin yksi liikkuva kulkuneuvo. Tieliikenneläissa määriteltyjen ajoneuvojen lisäksi osallisiksi kulkuneuvoiksi luetaan myös raitiovaunu sekä juna tasoristeysonnettomuuksissa. Jalankulkijan kaatuminen ei ole liikenneonnettomuus, polkupyörällä (=ajoneuvo) kaatuminen on.

Onnettomuudessa kuollut

Henkilö, joka on kuollut onnettomuuden seurauksena 30 vuorokauden kuluessa onnettomuudesta.

Onnettomuudessa loukkaantunut

Henkilö, joka ei ole kuollut, mutta on saanut onnettomuudessa vammoja, jotka vaativat hoitoa tai tarkkailua sairaalassa, hoitoa kotona (sairauslomaa) tai operatiivista hoitoa, esimerkiksi tikkejä. Jos henkilö on saanut mustelmia, naarmuja tai muuta sellaista, joista ei aiheudu edellä mainittua hoitoa, häntä ei katsota loukkaantuneeksi.

Onnettomuuteen osallinen

Onnettomuuteen osallisiksi henkilöiksi katsotaan onnettomuuteen osallistuneet kulkuneuvojen kuljettajat ja jalankulkijat sekä kuolleet ja loukkaantuneet matkustajat. Eläin on eläinonnettomuuden osallinen.

Alkoholitapaus

Onnettomuus, jossa jonkun osallisen kuljettajan tai jalankulkijan on todettu (verikokeen tai puhalluskokeen tulos vähintään 0,5 promillea) tai vahvoin perustein epäillä olleen onnettomuushetkellä alkoholin vaikutuksen alaisena.

Rattijuopumustapaus

Onnettomuus, jossa moottoriajoneuvon kuljettajan on todettu (verikokeen tai puhalluskokeen tulos vähintään 0,5 promillea) tai vahvoin perustein epäillä olleen onnettomuushetkellä alkoholin vaikutuksen alaisena.

Kevyen liikenteen onnettomuus

Onnettomuus, jossa osallisena on ollut jalankulkija ja kulkuneuvo, polkupyöräilijä tai mopoilija.